

Αθήνα 27 Φεβρουαρίου 2024

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς

Τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Κωστή Χατζηδάκη

Θέμα: Εφαρμογή της 8^{ης} αρχής υπεύθυνου κρατικού δανεισμού της της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη (UNCTAD)

Στα πλαίσια της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη (UNCTAD) στην οποία συμμετέχει και η Ελλάδα, εκδόθηκε και έγιναν δεκτές κατευθυντήριες γραμμές για την διαχείριση του δημοσίου χρέους για την αποφυγή μελλοντικών χρεοκοπιών. Το έγγραφο αυτό φέρει τον τίτλο “Αρχές υπεύθυνου κρατικού δανεισμού” (Principles on Promoting Responsible Sovereign Lending and Borrowing) και είναι διαθέσιμο στην ακόλουθη ιστοσελίδα: <https://unctad.org/publication/principles-promoting-responsible-sovereign-lending-and-borrowing>

Στο προοίμιο του σχετικού εγγράφου αναφέρονται τα εξής:

«Οι κρατικές χρεοκοπίες συμβαίνουν για συστημικούς ή/και έκτακτους λόγους και λόγω της συμπεριφοράς των δανειστών ή/και των δανειοληπτών. Τόσο οι αναπτυσσόμενες όσο και οι ανεπτυγμένες χώρες - καθώς και οι διμερείς, πολυμερείς και ιδιωτικοί δανειστές - έχουν εμπλακεί ή επηρεάζονται από κρατικές χρεοκοπίες. Θα πρέπει να αποτραπεί η απειθαρχη, αναποτελεσματική, καταχρηστική ή μη συνεργατική συμπεριφορά τόσο των πιστωτών όσο και των κρατικών οφειλετών, προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι κρατικές αφερεγγυότητες και οι αρνητικές συνέπειές τους. Ο κρατικός δανεισμός και ο δανεισμός που γίνονται με συνετό και πειθαρχημένο τρόπο μπορούν να προωθήσουν την ανάπτυξη και την ανάπτυξη. αλλά η ανεύθυνη χρηματοδότηση μπορεί να έχει επιζήμιες συνέπειες για τη χώρα οφειλέτη, τους πολίτες της, τους πιστωτές της, τους γείτονές της και τους εμπορικούς εταίρους της. Αυτές οι επιπτώσεις μπορεί να επεκταθούν πολύ πέρα από την επικράτεια του ίδιου του κυρίαρχου οφειλέτη. Η ενθάρρυνση των υπεύθυνων κρατικών πρακτικών δανεισμού και δανεισμού είναι επομένως ένα θέμα πραγματικά διεθνούς ενδιαφέροντος. Ο κρατικός δανεισμός και ο δανεισμός συνδέονται εγγενώς με τη σκοπιμότητα των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας. Κάθε πλευρά μιας συναλλαγής κρατικού δανεισμού —ο δανειολήπτης και ο δανειστής— είναι υπόλογη για τη δική της συμπεριφορά σε αυτές τις συναλλαγές. Καμία πλευρά δεν μπορεί να μεταθέσει πλήρως στην άλλη το καθήκον να διασφαλίσει ότι η συμφωνία είναι οικονομικά επωφελής, οικονομικά υγιής, νομικά εξουσιοδοτημένη, κατάλληλα τεκμηριωμένη και προσεκτικά παρακολουθούμενη. Αυτές οι αρχές αποσκοπούν στην προώθηση πιο υπεύθυνης συμπεριφοράς και στην παροχή οικονομικού οφέλους τόσο στους κρατικούς δανειολήπτες όσο και στους δανειστές τους. Έχουν επίσης σχεδιαστεί με ολιστικό τρόπο και, ως εκ τούτου, προορίζονται να εφαρμοστούν σε κρατικούς δανειολήπτες, ανεπτυγμένες ή αναπτυσσόμενες χώρες, καθώς και στους δανειστές τους. Οι αρχές που προσδιορίζονται σε αυτό το έγγραφο ακολουθούνται ήδη από ορισμένους κρατικούς δανειολήπτες και δανειστές. Η κανονιστική συμβολή αυτών των Αρχών δεν έγκειται στη δημιουργία νέων δικαιωμάτων ή υποχρεώσεων στο διεθνές δίκαιο, αλλά στον προσδιορισμό, την εναρμόνιση και τη συστηματοποίηση των βασικών αρχών και βέλτιστων πρακτικών που εφαρμόζονται στον κρατικό δανεισμό και τον δανεισμό και στην επεξεργασία των επιπτώσεων αυτών των προτύπων και πρακτικών για τους δανειστές και δανειοληπτών σε

διεθνές επίπεδο. Αυτό το σύνολο αρχών θα πρέπει να εφαρμόζεται με την επιφύλαξη άλλων διεθνών κανόνων που αφορούν τη δράση των δανειστών ή των δανειοληπτών.”

Μεταξύ των αρχών υπεύθυνου κρατικού δανεισμού που προωθείται από το συγκεκριμένο έγγραφο είναι η αρχή της προστασίας των συμφερόντων των φορολογούμενων. Συγκεκριμένα η 8^η αρχή υπεύθυνου κρατικού δανεισμού έχει ως εξής:

“8. Εκπροσώπηση. Οι κυβερνήσεις είναι εκπρόσωποι του κράτους και, ως εκ τούτου, όταν συνάπτουν συμβάσεις ανάληψης χρέους, έχουν την ευθύνη να προστατεύουν τα συμφέροντα των πολιτών τους. Όπου ισχύει, οι δανειολήπτες θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη την ευθύνη των εκπροσώπων των δανειστών έναντι των οργανισμών τους.

Επιπτώσεις:

- Τα κρατικά χρέη που συνάπτονται από τις κυβερνήσεις δεσμεύουν τη συνεχιζόμενη νομική οντότητα του κράτους, συμπεριλαμβανομένων των μελλοντικών διοικήσεων και των μελλοντικών γενεών των πολιτών του. Επομένως, οι κυβερνητικοί αξιωματούχοι που εγκρίνουν και εκτελούν τέτοιους δανεισμούς φέρουν ευθύνες έναντι των ανθρώπων που πρέπει τελικά να αποπληρώσουν τα χρήματα.
- Αυτό το καθεστώς καθιστά αθέμιτη κάθε μορφή ιδιοτελούς συμφέροντος ή εικασίας από την πλευρά των κρατικών στελεχών που εμπλέκονται στο δανεισμό. Οι εθνικοί νόμοι καθώς και οι διεθνείς και περιφερειακές συμβάσεις κατά της διαφθοράς είναι σχετικές για την αξιολόγηση της νομιμότητας αυτής της συμπεριφοράς.
- Θα πρέπει επίσης να εγκριθούν και να επιβληθούν κώδικες δεοντολογίας που ισχύουν για τις περιστάσεις διαχείρισης χρέους που αντιμετωπίζουν τους σημαντικούς κινδύνους σε αυτόν τον τομέα.”

Ενόψει των ανωτέρω ερωτάσθε αν η ανωτέρω αρχή τηρείται από την Ελληνική πολιτεία και ειδικότερα αν ενόψει της ανωτέρω αρχής υπεύθυνου κρατικού δανεισμού έχουν θεσπιστεί στην Ελλάδα εξειδικευμένοι νόμοι και κώδικες δεοντολογίας που ισχύουν για τις περιστάσεις διαχείρισης χρέους και καθιστούν αθέμιτη κάθε μορφή ιδιοτελούς συμφέροντος από την πλευρά των κρατικών στελεχών που εμπλέκονται στο δανεισμό.

Επίσης, ειδικά για την περίοδο από την 7^η Ιουλίου 2019 έως σήμερα ερωτάσθε με ποια κριτήρια έχουν ανατεθεί σε συγκεκριμένα δικηγορικά γραφεία η παροχή υπηρεσιών για την έκδοση ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου και βάσει ποιου νομικού καθεστώτος έχει γίνει η σχετική ανάθεση σε αυτά

Ασπασία Ιωάννη Κουρουπάκη
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Β1' ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ